

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยทหาร ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476¹

ร้อยโทหญิงประภัสสร กาพรหมวงศ์²

จากการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยทหาร ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติ ความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎี หลักเกณฑ์ในการใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวอย่างมีขอบเขตในการลงโทษทางวินัยทหาร ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวว่าหากข้าราชการทหารกระทำผิด ย่อมต้องได้รับโทษทางวินัยทหาร ซึ่งถือเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจผู้บังคับบัญชา เพื่อใช้ในการปกครองบังคับบัญชา ตลอดจนให้อำนาจลงโทษแก่ทหารผู้กระทำความผิดวินัยทหาร ทั้งยังเป็นการช่วยเสริมสร้างกองทัพให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพเข้มแข็ง วินัยทหารจึงมีขึ้นเพื่อควบคุมและกำกับดูแลข้าราชการทหารให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการรบและเพื่อป้องกันประเทศในยามไม่สงบ แม้ข้าราชการทหารจะมีใช้ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อยภายในประเทศโดยตรงเหมือนเช่นข้าราชการตำรวจก็ตาม แต่ข้าราชการทหารจะต้องปฏิบัติตามให้ถูกต้อง อยู่ในระเบียบวินัยเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในหมู่ทหารและผู้บังคับบัญชา ทั้งให้เกิดความเป็นปึกแผ่นในการบังคับบัญชาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศทั้งในยามปกติ และในยามสงคราม

จากการศึกษาทำให้ทราบว่ามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยทหาร ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ยังไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุมด้วยกันหลายประการ และไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาด้านการบริหารและการบังคับบัญชากำกับดูแลด้านวินัยทหาร ซึ่งยังขาดรายละเอียดและความชัดเจนในกระบวนการยุติธรรมในการลงโทษทางวินัยทหาร ส่งผลให้ไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสรุปได้ ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาประเด็นปัญหาเกี่ยวกับด้านความเป็นธรรมในกระบวนการสอบสวนวินัยทหาร และการลงโทษของผู้บังคับบัญชา เป็นอุปสรรคในการสร้างความเป็นธรรมในกระบวนการสอบสวนวินัยทหาร จนนำไปสู่ข้อกำหนดคบทลงโทษของผู้บังคับบัญชา ซึ่งกระบวนการตรวจสอบ การร้องทุกข์และการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาจจะเกินอำนาจของผู้บังคับบัญชา กำลังพลหรือผู้ที่กระทำความผิดได้รับโทษ โดยไม่สมควรแก่เหตุ หรืออาจไม่ได้รับโทษตามความเหมาะสมตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหารได้กำหนดไว้ เนื่องจากกระบวนการและ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยทหาร ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา และคณะกรรมการสอบคือ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนนิผล และ รองศาสตราจารย์จุฑา วงศ์ทองสรรค์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ขั้นตอนต้องให้ความสำคัญกับอำนาจโดยตรงของผู้บังคับบัญชา พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร อาจเป็นเพียงสิ่งเดียวที่จะช่วยให้เกิดความเป็นธรรม ในกระบวนการสอบสวนวินัยทหารต่อกำลังพล และช่วยลดข้อขัดแย้งระหว่างผู้ใช้อำนาจลงทัณฑ์และผู้รับทัณฑ์ทางวินัยทหารได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะหมวด 3 มาตรา 13 ก่อนที่ผู้บังคับบัญชาจะออกนิตินกรรมทางปกครองหรือคำสั่งลงทัณฑ์ ให้ผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ดำเนินการทางวินัย โดยพิจารณาให้ถ้วนถี่แน่นอนว่า ผู้ที่จะต้องรับทัณฑ์นั้นมีความผิดจริงแล้ว จึงลงทัณฑ์ ต้องระวังอย่าให้เป็นการลงทัณฑ์ไปโดยโง่งมหรือลงทัณฑ์แก่ผู้ที่ไม่มีความผิด โดยชัดเจนนั้นเป็นอันขาด เมื่อพิจารณาความผิดละเอียดแล้ว ต้องชี้แจงให้ผู้กระทำผิดนั้นทราบว่ากระทำผิด ในข้อหาใด เพราะเหตุใด จึงสั่งลงทัณฑ์ จึงทำให้เกิดปัญหาว่า การสอบสวนทางวินัยทหาร อันเป็นกระบวนการคุ้มครองสิทธิของทหารที่จะไม่ถูกลงทัณฑ์ตามอำเภอใจ ในเชิงป้องกันนั้น ไม่ได้หมายรวมถึงการคุ้มครองสิทธิในเชิงการแก้ไข หรือมีการกำหนดให้มีการอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ออกคำสั่งหรือการใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาล จึงทำให้เกิดปัญหาว่า หากผู้บังคับบัญชาลงทัณฑ์ตามกระบวนการสอบสวนวินัยทหารรุนแรงเกินไป คือ การลงทัณฑ์ทหารนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร และหากผู้บังคับบัญชาลงทัณฑ์ทางวินัยทหาร ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 แล้วจะมีความผิดประการใดบ้าง เพราะในพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 มิได้บัญญัติลงโทษไว้ หรือผู้บังคับบัญชาลงทัณฑ์เกินอำนาจที่จะทำได้ตามความในหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร อันเป็นการใช้อำนาจไปโดยอำเภอใจ ย่อมทำให้ผู้รับทัณฑ์ไม่ได้รับความเป็นธรรมในกระบวนการดังกล่าว

ประเด็นปัญหาที่สองเกี่ยวกับบทบัญญัติในมาตรา 4 และมาตรา 5 ยังไม่มีความชัดเจน เนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว มิได้บัญญัติให้ความหมายที่ชัดเจนว่า วินัยทหารมีความหมายและขอบเขตของการกระทำผิดวินัยทหารไว้เพียงใด การที่มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ใช้คำว่า “แบบธรรมเนียมของทหาร” “จึงเป็นถ้อยคำทางกฎหมายที่มีความหมายเฉพาะเจาะจง” (bestimmter Rechtsbegriff ; legal concept) และมาตรา 5 ตัวอย่างในการกระทำผิดวินัยทหาร ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร (คือ เป็นถ้อยคำที่มีความหมายไม่แน่นอน หรือเป็นถ้อยคำหรือข้อความที่สามารถให้ความหมายได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงคุณค่า เป็นถ้อยคำหรือข้อความที่เข้าใจกันทั่วไปในหมู่ประชาชนหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งข้อความนั้นครอบคลุมข้อเท็จจริงจำนวนมาก และเป็นข้อเท็จจริงที่ตนไม่สามารถกำหนดให้เป็นองค์ประกอบที่ชัดเจนแน่นอนได้ ถ้อยคำหรือข้อความดังกล่าวนี้มักเป็นถ้อยคำหรือข้อความที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าบางประการ และวิญญูชนอาจเห็นแตกต่างกันได้ว่า ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมนั้นอยู่ในกรอบความหมายของถ้อยคำหรือข้อความนั้นหรือไม่ เช่น “ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี” “สภาพอันเป็นที่น่ารังเกียจ” “สภาพหรือการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สิน” เป็นต้น)

ประเด็นปัญหาที่สามเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยทหาร การพิจารณากำหนดทัณฑ์ที่จะลงต่อผู้กระทำผิดวินัยทหาร จะใช้หลักเกณฑ์ใดเป็นข้อพิจารณา เนื่องจากพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร

ไม่ได้กำหนดไว้โดยแจ้งชัด เพียงแต่ให้เป็นดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ที่จะพิจารณา กำหนดทัณฑ์สถานใดสถานหนึ่งใน 5 สถานที่กำหนดไว้ตามมาตรา 8 และจะลงทัณฑ์จำนวนกี่วันก็ได้ หากไม่เกิน อำนาจการสั่งลงทัณฑ์ของผู้บังคับบัญชาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร ดังนั้น จึงมักเกิดความแตกต่างเสมอในระหว่างการเลือกทัณฑ์ที่จะลง และจำนวนทัณฑ์ที่จะลงต่อผู้กระทำผิดซึ่งอยู่ต่างหน่วย ต่างสังกัดกัน ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ตลอดจนผู้เป็นกรรมการสอบสวนใช้ดุลพินิจ กำหนดทัณฑ์ได้ตามความเหมาะสม ฉะนั้น เพื่อขจัดปัญหาความแตกต่าง หรือความลักลั่นในการลงทัณฑ์ต่อ ผู้กระทำผิดวินัยทหาร ในลักษณะหรือความผิดเช่นเดียวกันของข้าราชการทหารต่างหน่วยต่างสังกัด ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ของทุกหน่วย รวมทั้งกรรมการผู้สอบสวน ซึ่งเป็นผู้ให้ความเห็นเสนอแนะทัณฑ์ที่จะลง ต่อผู้บังคับบัญชาในการสรุปผลรายงานการสอบสวน ว่าควรใช้หลักเกณฑ์ใดเป็นข้อพิจารณาตัดสินใจ ในการ กำหนดทัณฑ์และจำนวนของวันที่จะลงทัณฑ์ต่อผู้กระทำผิดวินัยทหาร รวมถึงไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์

ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับการพิจารณาทัณฑ์ในหมวด 3 อาจต้องถูกปลดจากประจำการ หรือถูกถอด จากยศทหาร จึงทำให้เกิดปัญหาว่าระหว่างการลงทัณฑ์ทางวินัยทหารกับการดำเนินการทางปกครอง เกี่ยวข้อง กันอย่างไร หากมีกรณีข้าราชการทหารกระทำผิดวินัยทหาร จะส่งผลให้ต้องถูกปลดจากประจำการ หรือต้อง ถูกถอดจากยศทหารนั้นได้หรือไม่ โดยเฉพาะกรณีที่ผู้บังคับบัญชาพิจารณาทัณฑ์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

จากการศึกษาค้นคว้ามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงทัณฑ์ทางวินัยทหาร พระราชบัญญัติว่าด้วย วินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาความเป็นธรรมในกระบวนการสอบสวนวินัยทหารและการลงโทษของผู้บังคับบัญชา ผู้ศึกษา พบว่าข้อเสนอแนะ คือ

1.1 เห็นควรปรับปรุงแก้ไขโดยเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 โดยเพิ่ม บทบัญญัติในมาตรา 13 วรรคแรกเป็น “หลักเกณฑ์และขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยทหาร คือ

- (1) เมื่อมีการกล่าวหาหรือสงสัยว่ากำลังพลกระทำผิด
- (2) เมื่อมีผู้ร้องเรียนขึ้นมา
- (3) เมื่อผู้บังคับบัญชารู้เห็นหรือสงสัย
- (4) เมื่อส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นแจ้งมา
- (5) เมื่อพบการกระทำความผิดเผยแพร่บนสื่อสาธารณะ”

ให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 13 โดยเพิ่มบทบัญญัติเป็น มาตรา 13 วรรคสอง แก้ไขคำบางคำให้ ทันกับสมัยปัจจุบัน จากเดิมที่บัญญัติว่า “จึง” เป็น “ก่อนที่ผู้มีอำนาจลงทัณฑ์จะลงทัณฑ์ครั้งคราวใดก็ดี ให้พิจารณาให้ถ่วงถี่แน่นอนว่า ผู้ที่จะต้องรับทัณฑ์นั้นมีความผิดจริงแล้ว จึงสั่งลงทัณฑ์นั้น ต้องระวางอย่าให้

เป็นการลงโทษไปโดยโทษจริต หรือลงโทษแก่ผู้ที่ไม่มีความผิดโดยชัดเจนนั้นเป็นอันขาด เมื่อพิจารณาความผิดละเอียดแล้วต้องชี้แจงให้ผู้กระทำผิดนั้นทราบว่ากระทำผิดในข้อหาใด เพราะเหตุใด แล้วจึงลงโทษ”

แก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 13 โดยเพิ่มบทบัญญัติเป็น มาตรา 13 วรรคสาม กำหนดให้มีหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการดำเนินการสอบสวนเป็นต้วบทกฎหมายให้ชัดเจน

และ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 โดยเพิ่มบทบัญญัติมาตราขึ้นใหม่ เป็น มาตรา 21 วรรคบัญญัติเพิ่มเติมว่า “เมื่อผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว หากผู้รับโทษเห็นว่าคำสั่งลงโทษดังกล่าวเป็นโทษที่มีชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้รับโทษอุทธรณ์คำสั่งการลงโทษนั้นต่อศาลทหาร และควรรบบัญญัติเพิ่มเติมต่อไปว่า ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับในกรณีที่กำลังพลทหารที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมในเรื่องอื่นด้วย โดยให้มีสิทธิโต้แย้งและสามารถอุทธรณ์ได้”

2. ปัญหาบทบัญญัติในมาตรา 4 และมาตรา 5 ยังไม่มีความชัดเจน ผู้ศึกษาพบว่าข้อเสนอแนะ คือ

เห็นควรปรับปรุงแก้ไข โดยเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 มาตรา 4 จากเดิมที่บัญญัติว่า “วินัยทหาร คือ การที่ทหารต้องประพฤติตามแบบธรรมเนียมทหาร”

แก้ไขเพิ่มเติม โดยให้เพิ่มข้อความในมาตรา 4 ดังนี้

“วินัยทหาร คือ การที่ทหารต้องประพฤติตามแบบธรรมเนียมทหาร”

“แบบธรรมเนียมของทหาร” หมายถึง แนวทางปฏิบัติซึ่งผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าส่วนราชการ ตลอดจนผู้มีอำนาจหน้าที่ได้วางไว้เป็นหลักสำหรับปฏิบัติ เพื่อให้มีความชัดเจน

และ ปรับปรุงแก้ไข โดยเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 มาตรา 5 จากเดิมที่บัญญัติว่า “วินัยเป็นหลักสำคัญที่สุดสำหรับทหาร เพราะฉะนั้นทหารทุกคนจ้กต้องรักษาโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ ผู้ใดฝ่าฝืนท่านให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิด

ตัวอย่างการกระทำผิดวินัยทหารมีดังต่อไปนี้

- (1) คือ ขัดขึ้น หลีกเลียง หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน
- (2) ไม่รักษาระเบียบการเคารพระหว่างผู้ใหญ่ผู้น้อย
- (3) ไม่รักษามรรยาทให้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของทหาร
- (4) ก่อให้เกิดความสามัคคีในคณะทหาร
- (5) เกียจคร้าน ละทิ้ง หรือเลินเล่อต่อหน้าที่ราชการ
- (6) กล่าวคำเท็จ
- (7) ใช้กิริยาจาไม่สมควร หรือประพฤติไม่สมควร
- (8) ไม่ตักเตือนสั่งสอน หรือลงโทษผู้ได้บังคับบัญชาที่กระทำผิดตามโทษานุโทษ
- (9) เสพเครื่องคองของเมจนถึงเสียกิริยา”

แก้ไขเพิ่มเติม โดยให้เพิ่มความในมาตรา 5 ดังนี้

“วินัยเป็นหลักสำคัญที่สุดสำหรับทหาร เพราะฉะนั้นทหารทุกคนก็ต้องรักษาโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ ผู้ใดฝ่าฝืนท่านให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิด

การกระทำดังต่อไปนี้ถือว่ากระทำผิดวินัยทหาร

- (1) คือ ขัดขืน หลีกเลียง หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน
- (2) ไม่รักษาระเบียบการเคารพระหว่างผู้ใหญ่ผู้น้อย
- (3) ไม่รักษามรรยาทให้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของทหาร
- (4) ก่อให้แตกความสามัคคีในคณะทหาร
- (5) เกียจคร้าน ละทิ้ง หรือเล่นเล่อต่อหน้าที่ราชการ
- (6) กล่าวคำเท็จ
- (7) ใช้กริยาวาจาไม่สมควร หรือประพฤติไม่สมควร
- (8) ไม่ตักเตือนสั่งสอน หรือลงทัณฑ์ผู้ได้บังคับบัญชาที่กระทำผิดตาม โทษานุโทษ
- (9) เสพเครื่องดองของเมาจนถึงเสียกริยา
- (10) กรณีอื่นตามที่ให้มีประกาศเป็นแบบธรรมเนียมทหาร

3. ปัญหาด้านการดำเนินการเพื่อพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยทหาร ผู้ศึกษาพบว่าข้อเสนอแนะ คือ

เห็นควรปรับปรุงแก้ไข โดยเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ขึ้นเป็น มาตราใหม่ โดยมีข้อความเพิ่มเติมในบทบัญญัติในเรื่องของการกำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอน และวิธีการในการ อุตรรณคำสั่ง และการพิจารณาคำสั่งการลงทัณฑ์ทางวินัยทหารขึ้นเป็นอีกมาตราหนึ่ง เพราะจะทำให้การบังคับ ใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ปัญหาด้านการพิจารณาทัณฑ์ในหมวด 3 อาจต้องถูกปลดจากประจำการ หรือถูกถอดจากยศทหาร ผู้ศึกษาพบว่าข้อเสนอแนะ คือ

เห็นควรปรับปรุงแก้ไข โดยเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 โดยเพิ่ม ข้อความในมาตรา 7 วรรคสอง เป็น “ในการพิจารณาทัณฑ์ตามวรรคแรก ให้ผู้บังคับบัญชาคำนึงถึง

- (1) อายุ เช่น ผู้รับทัณฑ์อายุยังน้อย มีโอกาสกลับตนเป็นคนดีจึงควรลงทัณฑ์สถานเบา
- (2) ประวัติ ได้แก่ การดำรงชีวิตของผู้รับทัณฑ์ที่ผ่านมา
- (3) ความประพฤติ ได้แก่ ความประพฤติในปัจจุบันของผู้รับทัณฑ์ ว่ามีความประพฤติไปในทางที่ดี หรือเสียหายประการใดบ้าง

(4) สติปัญญา เช่น เป็นคนโง่ หรือฉลาด

(5) สุขภาพ เช่น หญิงที่ใกล้หมดประจำเดือน ย่อมมีจิตใจหงุดหงิด อาจกระทำผิดลงไปในขณะที่นั้นก็ได้

(6) ภาวะแห่งจิต เช่น ผู้รับทัณฑ์มีจิตบกพร่องหรือฟั่นเฟือน แม้ไม่เข้าข่ายที่จะได้รับโทษน้อยลงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 65 หรือ 66 ก็ควรนำมาเป็นเหตุให้ใช้ดุลพินิจลงทัณฑ์อย่างเบาได้

(7) นิสสัย เช่น เป็นคนมีนิสัยเกเร หรือนิสัยดี

(8) อาชีพ เช่น ก่อนเข้ารับราชการหรือขณะรับราชการแล้วมีอาชีพอื่นหารายได้พิเศษ เป็นผู้ประกอบอาชีพสุจริต หรือประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย

(9) สิ่งแวดล้อม เช่น ครอบครัวยากจนอย่างแสนสาหัส หรืออยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีเหล่านี้ ย่อมบีบบังคับให้ผู้ทัณฑ์ก่ออาชญากรรมขึ้นได้

(10) สภาพของความผิด เช่น ความผิดนั้นร้ายแรงเพียงใด ก่อให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่คณะหรือประชาชนหรือไม่

(11) เหตุอันอันควรปรานี ซึ่งต้องเป็นเหตุทำนองเดียวกับที่กล่าวในข้อ 1 ถึง 10”

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 โดยเพิ่มข้อความในมาตรา 10 วรรคสาม เป็น “ในการกำหนดทัณฑ์ ให้ใช้หลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 โดยแก้ไขเพิ่มเติมเป็นมาตรา 13/1 โดยเพิ่มข้อความ เป็น “เมื่อผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ พิจารณาแล้วเห็นสมควรลงทัณฑ์แก่ผู้กระทำผิดตามทางที่พิจารณาได้ความ แต่ผู้รับทัณฑ์ให้การเป็นประโยชน์ในการพิจารณาทัณฑ์ และให้การรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหา ให้ผู้มีอำนาจลงทัณฑ์พิจารณาลดทัณฑ์ลงกึ่งหนึ่ง”

และแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 โดยเพิ่มเติมข้อความในมาตรา 13/1 เป็นมาตรา 13/1 วรรคสอง ดังนี้ “ในกรณีผู้มีอำนาจบังคับบัญชาและคณะกรรมการสอบสวน ในฐานะเป็นผู้ลงทัณฑ์ เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของผู้รับทัณฑ์ เป็นญาติของผู้รับทัณฑ์ คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น เป็นหรือเคยเป็นผู้แทน โดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของผู้รับทัณฑ์ เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของผู้รับทัณฑ์ และกรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จะทำการพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยทหารไม่ได้”

เอกสารอ้างอิง

คู่มือการปฏิบัติงาน. (WORK MANUAL). กระบวนการในการดำเนินการสอบสวนวินัยในส่วนราชการกองบัญชาการ _____ กองทัพบกไทย ของสำนักงานพระธรรมนูญทหาร ประจำปีงบประมาณ, 2560.

พลเอกธานินทร์ ทุนทุสวัสดิ์. “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวินัยทหาร.” กรมพระธรรมนูญ.

พงศธร นิมมานพ. “ปัญหาในการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาในการสั่งลงทัณฑ์ทางวินัย กรณีทหารกระทำผิดอาญา.”
_____ วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2538.

พันตรีธีรวิชญ์ ต้นอริย์. “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งการลงโทษทางวินัยทหาร ตามพระราชบัญญัติ
_____ ว่าด้วยวินัยทหาร 2476.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2561.